

Nazwa projektu Ustawa o fundacji rodzinnej Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii we współpracy z Ministerstwem Finansów Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Marek Niedużak, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rozwoju, Pracy i Technologii we współpracy z Janem Sarnowskim, Podsekretarzem Stanu w Ministerstwie Finansów Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Grzegorz Płatek, dyrektor w Departamencie Doskonalenia Regulacji Gospodarczych, Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii tel.: 22 411 93 84, e-mail: grzegorz.platek@mrpit.gov.pl Katarzyna Skrzek, radca prawny, Departament Doskonalenia Regulacji Gospodarczych, Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii tel. 22 411 96 29, e-mail: katarzyna.skrzek@mrpit.gov.pl Natalia Fiedień, specjalista, Departament Doskonalenia Regulacji Gospodarczych, Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii tel. 22 411 96 21, e-mail: natalia.fieden@mrpit.gov.pl	Data sporządzenia 22 marca 2021 r. Źródło: Inne (inicjatywa własna MRPiT) Nr w wykazie prac UD172
OCENA SKUTKÓW REGULACJI	
1. Jaki problem jest rozwiązywany?	
W Polsce blisko 830 tys. firm to firmy rodzinne, które generują przychód o łącznej wartości 322 mld zł w skali roku, a tym samym ich wkład w budowę w PKB kształtuje się na poziomie ok. 18%¹. Z danych Instytutu Biznesu Rodzinnego wynika, że w przeciągu najbliższych 5 lat sukcesję planuje ok. 57% firm rodzinnych. Przy czym tylko 8,1% następców przedsiębiorców deklaruje chęć poprowadzenia firmy stworzonej przez rodziców². Aby przeprowadzić skutecznie proces sukcesji, przedsiębiorcy muszą posiadać następców, którzy będą w stanie oraz będą chcieli dalej poprowadzić biznes, lub co najmniej sprawować w nim funkcje właścicielskie, powierzając zarządzanie profesjonalnemu zarządowi. Nie zawsze ten warunek jest możliwy do spełnienia, gdy następcami prawnymi są spadkobiercy. Trudności w zaplanowaniu sukcesji często wynikają także z liczebności potencjalnych następców prawnych. W rodzinach wielodzietnych najczęściej dochodzi do podziału następców na tych, którzy przejmą biznes i tych, którzy dostaną „rekompensatę” np. w postaci nieruchomości czy środków pieniężnych. Problemem może być także sprawna komunikacja i mechanizm podejmowania decyzji w rodzinie. W przypadku braku sukcesora albo braku porozumienia pomiędzy członkami rodziny, właściele przedsiębiorstw często decydują się na sprzedaż firmy. Prowadzi to do utraty rodzinnego charakteru firmy. Widoczny jest coraz wyraźniej trend wykupywania przedsiębiorstw przez obcokrajowców, zainteresowanych nie tylko przejęciem firmy posiadającej ugruntowaną strukturę organizacyjną, ale – co ważniejsze – renomę na rynku. W aktualnym stanie prawnym nestorzy firm rodzinnych mają pewne możliwości przekazania swojego biznesu. Mogą korzystać z rozwiązań zawartych w przepisach Kodeksu cywilnego oraz Kodeksu spółek handlowych. Obecnie często właściele firm decydują się darować albo przekazać w spadku swoje przedsiębiorstwo wybranej osobie albo osobom. Zapewnia to jednak sukcesję tylko w drugim pokoleniu. Nie ma natomiast wpływu na dalszą przyszłość przedsiębiorstwa i zgromadzonego dzięki niemu majątkowi. W przypadku udziałów w spółkach osobowych dochodzi jeszcze jeden istotny aspekt ograniczeń w swobodzie dysponowania udziałem w spółce. Zmiana wspólnika jest dopuszczalna tylko wtedy, gdy umowa spółki to przewiduje i wspólnicy wyrażą zgodę na nowego wspólnika. Sukcesję mogą więc zablokować inni wspólnicy. W przypadku spółki z ograniczoną odpowiedzialnością wspólnicy mogą umówić się, że wstąpienie do spółki spadkobiercy zmarłego wspólnika jest ograniczone albo wyłączone (art. 183 § 1 Kodeksu spółek handlowych).	

¹ Wynik badania Instytutu Biznesu Rodzinnego „Firma rodzinna to marka” w ramach projektu Statystyka firm rodzinnych.
http://www.ibrpolska.pl/raporty/statystyka_firm_rodzinnych/ (dostęp z dnia 28 sierpnia 2019 r.)

² Wynik badania Instytutu Biznesu Rodzinnego w 2017. Rok wcześniej wskaźnik ten wyniósł 6,3%.

<http://www.ibrpolska.pl/aktualnosci/przyszlosc-firm-rodzinnych-sukcesorzy-przed-trudna-decyzja-o-przejeciu-firmy-rodzicow/> (dostęp z dnia 28 sierpnia 2019 r.)

Dodatkowo można ograniczyć albo wyłączyć możliwość podziału udziałów między spadkobiercami (art. 183 § 2 Kodeksu spółek handlowych). Obostrzeń podobnych jak w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością nie ma w spółkach akcyjnych.

Niekiedy, dla zapewnienia sukcesji wykorzystuje się rozwiązania holdingowe. Budowa złożonych struktur i utrzymanie sieci powiązań wymaga jednak znacznych kosztów. Co więcej, nie gwarantuje to zachowania rodzinnego charakteru prowadzonego przedsiębiorstwa.

Za rozwiązanie wspierające sukcesję uważa się także fundusze inwestycyjne zamknięte. Prowadzą one działalność bez czynnego udziału inwestorów – uczestników funduszu. Nie jest to jednak rozwiązanie zapewniające niezmiennosc grona uczestników w funduszu. Uczestnicy mogą się wycofać z inwestycji w dowolnie wybranym przez siebie czasie.

Dla przedsiębiorstw o dużej skali działalności i mających perspektywę rozwoju otwarta jest także ścieżka giełdowa. Pozwala ona na stopniową zmianę struktury właścicielskiej, w kierunku większego udziału inwestorów – zarówno indywidualnych, jak i instytucjonalnych, takich jak np. fundusze inwestycyjne. Pomimo niewątpliwych zalet nie jest to jednak scenariusz pozwalający na szybkie rozwiązanie problemu sukcesji, lecz raczej pewien długoterminowy proces rozwoju firmy. Jest to co do zasady narzędzie skierowane do największych spółek, które spełnią wysrubowane wymagania oferty publicznej. Nie mogą z tego instrumentu korzystać np. małe lub średnie firmy.

Analiza powyższych rozwiązań wiedzie do wniosku, że polskie prawo przede wszystkim koncentruje się na ochronie jednostkowych interesów spadkobierców (prawo spadkowe, prawo rodzinne) lub wspólników spółek (prawo spółek handlowych). Tego typu rozwiązania – w szczególności w przypadku MŚP – nie gwarantują stabilności prowadzenia biznesu zgodnie z wolą założyciela firmy. Brakuje natomiast kompleksowego rozwiązania, które pozwalałoby na wytyczenie długoterminowej wizji rozwoju przedsiębiorstw oraz akumulacji majątku, zwiększającej szanse na wzmocnienie pozycji rynkowej w perspektywie kilku pokoleń i zapewnienie stabilnych źródeł utrzymania dla osób, o których przyszłość nestor chciałby zadbać, także po swojej śmierci.

Zbliżone do projektowanych rozwiązań mechanizmy są znane za granicą i są wykorzystywane przez polskich obywateli. Są to popularne narzędzia sukcesji firmy rodzinnej³.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Rozwiązaniem, które jest odpowiedzią na postawiony problem sukcesji przedsiębiorstwa jest wprowadzenie do polskiego porządku prawnego przepisów, które pozwolą na powoływanie fundacji rodzinnych. Zadaniem fundacji rodzinnych byłaby realizacja celów określonych przez fundatora, w oparciu o posiadany majątek, który można zabezpieczyć przed jego utratą. Fundator miałby dużą swobodę w określeniu zarówno zasad zarządzania fundacją, jej funkcjonowania, jak i celu, dla którego zostaje ona powołana. Najczęściej jednym z najważniejszych powodów tworzenia tego typu wehikułów prawnych jest zapewnienie nieprzerwanego działania firmy.

Dodatkowymi celami są: budowanie ładu rodzinnego w przypadku rodzin związanych z biznesem, akumulacja kapitału oraz zwiększenie inwestycji w RP.

Polski wariant fundacji rodzinnej opierać się będzie na następujących założeniach:

1. Umiejscowienie w systemie prawa.

Przepisy regulujące funkcjonowanie fundacji rodzinnej znajdą się w odrębnej ustawie, która będzie określać wszystkie istotne kwestie związane z jej tworzeniem, działalnością, a także prawami i obowiązkami fundatora i beneficjenta.

2. Osobowość prawna i zakres działalności.

Fundacja rodzinna będzie osobą prawną. Jej siedziba będzie musiała znajdować się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Celem działalności fundacji rodzinnej będzie zarządzanie majątkiem i jego ochrona, zgodnie z wolą określoną przez fundatora w statucie, w tym zapewnienie środków dla grupy wskazanych przez fundatora beneficjentów (przykładowo na pokrywanie kosztów utrzymania lub kształcenia beneficjentów). Umożliwi to przeprowadzenie procesu sukcesyjnego bez konieczności wprowadzania zmian w strukturze organizacyjnej przedsiębiorstwa lub grupy kapitałowej. Jednocześnie pozwoli to na realizację wizji nestora oraz ukształtowanie obowiązków i uprawnień członków rodziny zgodnie z ich życiowymi planami. Fundacja rodzinna będzie mogła być tworzona na czas określony albo na czas nieokreślony. Decyzja w tym zakresie będzie pozostawać w gestii fundatora i jego planów sukcesyjnych.

3. Utworzenie fundacji rodzinnej.

Dla utworzenia fundacji rodzinnej konieczne będzie sporządzenie przez notariusza aktu założycielskiego albo testamentu, obejmującego oświadczenie o utworzeniu fundacji rodzinnej. Wymóg zachowania formy aktu notarialnego

³ Raport „Dziedziczenie przedsiębiorstw rodzinnych”, Instytut Jagielloński, 2018, <http://jagiellonski.pl/files/other/1536001488.pdf> (dostęp z dnia 28 sierpnia 2019 r.)

pozwole na zapewnienie bezpieczeństwa obrotu, co jest tym bardziej istotne, że skutki powołania fundacji rodzinnej mogą istotnie wpływać na uprawnienia spadkobierców po zmarłym fundatorze.

Fundację rodzinną będą mogły zakładać jedynie osoby fizyczne posiadające pełną zdolność do czynności prawnych lub kilka takich osób, które wspólnie będą posiadać status fundatora. Należy zastrzec, że – z uwagi na obowiązujące zasady sporządzania testamentów – fundacja rodzinna tworzona w testamencie będzie miała tylko jednego fundatora. Z chwilą sporządzenia aktu założycielskiego albo otwarcia testamentu powstanie fundacja rodzinna w organizacji.

4. Statut fundacji rodzinnej oraz zasady jej funkcjonowania.

Na wzór rozwiązań przyjętych dla innych fundacji, podstawowym dokumentem fundacji będzie statut, ustalany przez fundatora i sporządzany w formie aktu notarialnego. Statut będzie określał zasadnicze sprawy związane z fundacją rodzinną, takie jak jej nazwę, siedzibę, cel, czas trwania (jeżeli jest oznaczony), wysokość funduszu operatywnego, majątek fundacji rodzinnej w chwili jej ustanowienia, zasady powoływania, odwoływania, ustalania okresu kadencji oraz uprawnienia i obowiązki członków organów, a także zasady reprezentacji fundacji rodzinnej.

Statut będzie też określać inne kwestie, jak choćby beneficjentów fundacji rodzinnej, zasady zmiany statutu przez fundatora – a po jego śmierci, przez jej organy – a także wskazanie kierunku oraz wytycznych inwestowania majątku fundacji rodzinnej.

Zakłada się możliwość wprowadzania zmian w statucie w zakresie określonym przez fundatora np. w celu dostosowania działalności fundacji rodzinnej do bieżącej sytuacji gospodarczej i zmieniających się uwarunkowań prawnych.

5. Rejestracja fundacji rodzinnej.

Fundacja rodzinna będzie wpisywana do rejestru fundacji rodzinnych Krajowego Rejestru Sądowego i z chwilą wpisu uzyska osobowość prawną. To typowe rozwiązanie dla polskich podmiotów i znane także większości innych porządków prawnych. W tym celu konieczne byłyby zmiany w systemie Krajowego Rejestru Sądowego.

Zgłoszenia o utworzeniu fundacji rodzinnej do sądu rejestrowego właściwego ze względu na siedzibę fundacji rodzinnej w celu jej wpisania do rejestru dokonywałyby fundator, gdy fundacja powstałaby na podstawie aktu założycielskiego. W przypadku utworzenia fundacji rodzinnej w testamencie, zgłoszenia fundacji rodzinnej do rejestru dokonywałyby zarząd fundacji rodzinnej, jako organ zarządzający.

6. Organy.

Organem zarządzającym dla fundacji rodzinnej będzie zarząd. Będzie on odpowiadał za realizację celów fundacji rodzinnej oraz gospodarowanie majątkiem fundacji rodzinnej. Proponowane rozwiązanie nie wyklucza aby zarząd był organem jednoosobowym – dzięki temu fundacją rodzinną będzie mógł zarządzać jeden menadżer.

Członkiem organu zarządzającego fundacji rodzinnej będzie mogła zostać osoba fizyczna posiadająca pełną zdolność do czynności prawnych. Nie będzie także wykluczona możliwość łączenia obowiązków członka zarządu z uprawnieniem beneficjenta. Jak się wydaje łączenie tych ról nie wiąże się co do zasady z konfliktem interesów. Przeciwnie, w interesie beneficjenta jest jak najlepsze działanie fundacji rodzinnej.

Beneficjenci, jednocześnie sprawujący funkcję w organach fundacji rodzinnej, będą zobowiązani do przestrzegania statutu fundacji rodzinnej oraz uwzględniania woli fundatora, w takim samym stopniu jak członkowie tych organów nieposiadający praw beneficjenta.

Co do zasady fakultatywnym organem nadzoru będzie rada protektorów. Członkiem rady protektorów będzie mogła zostać osoba fizyczna posiadająca pełną zdolność do czynności prawnych, jak również beneficjent.

Oczywisty przy tym wydaje się zakaz jednoczesnego pełnienia funkcji w organie zarządzającym fundacji z funkcją w organie nadzorczym.

Przewiduje się powoływanie także zgromadzenia beneficjentów. Do zadań tego organu będzie należało m.in.:

- 1) podejmowanie uchwały o rozwiązaniu fundacji rodzinnej, ze względu na istotną zmianę sytuacji ekonomicznej i dalszą niecelowość kontynuowania działalności fundacji rodzinnej;
- 2) powołanie i odwołanie członków zarządu fundacji rodzinnej w przypadku braku fundatora i rady protektorów;
- 3) podejmowanie uchwał w sprawach określonych w ustawie lub statucie fundacji rodzinnej.

7. Majątek.

Majątek, w który wyposaża się fundację rodzinną, będzie mogło stanowić mienie, w rozumieniu Kodeksu cywilnego, należące do fundatora albo fundatorów. Przykładowo mogą to być wszelkie aktywa, w tym środki pieniężne, papiery wartościowe, rzeczy ruchome i nieruchomości przeniesione na własność fundacji rodzinnej, udziały i akcje, prawa udziałowe w spółkach prawa handlowego w rozumieniu Kodeksu spółek handlowych, a także w podmiotach zagranicznych. Częścią majątku będą również zobowiązania fundacji rodzinnej, w tym zobowiązania wobec beneficjenta. Po przekazaniu majątku do fundacji, nie będzie to już majątek fundatora.

Fundator powinien mieć obowiązek wniesienia do fundacji rodzinnej mienia przeznaczonego na realizację jej celów, którego wartość wynosi co najmniej 100 000 złotych. Mienie wniesione przez fundatora oraz mienie nabyte po utworzeniu fundacji rodzinnej stanowi fundusz operatywny fundacji rodzinnej. Jeżeli wartość funduszu operatywnego spadnie poniżej 100 000 złotych, zysk przeznacza się w pierwszej kolejności na uzupełnienie funduszu operatywnego.

Fundacja będzie mogła otrzymać darowiznę od osoby innej niż fundator, która jest albo byłaby powołania do spadku z ustawy po fundatorze albo jego małżonku, wstępnym lub zstępnym. Przez dokonanie darowizny darczyńca nie będzie stawał się fundatorem. Ma to umożliwić łączenie majątku, w szczególności w przypadku współwłasności.

8. Beneficjenci.

Krąg beneficjentów fundacji rodzinnej oraz zakres ich uprawnień powinien być ustalany przez fundatora. Beneficjentem będą mogły być dwie kategorie podmiotów: osoba fizyczna lub organizacja pożytku publicznego. Beneficjentem będzie mógł być także fundator.

Wypłata korzyści lub innych świadczeń na rzecz beneficjentów fundacji rodzinnej nie powinna zagrażać wypłacalności fundacji rodzinnej wobec jej wierzycieli niebędących beneficjentami fundacji rodzinnej i każdorazowo powinna być uzależniona od bieżącej sytuacji finansowej fundacji rodzinnej.

W przypadku braku możliwości zaspokojenia beneficjentów w pełnej wysokości, organ zarządzający fundacją rodzinną będzie mógł dokonać miarkowania wypłat tak, aby nie pokrzywdzić żadnego z beneficjentów. Roszczenie beneficjenta co do pozostałej kwoty nie wygaśnie, lecz będzie zawieszane do czasu poprawy sytuacji finansowej fundacji rodzinnej.

Co do zasady beneficjent powinien mieć prawo wglądu do statutu oraz ksiąg rachunkowych, dokumentów oraz sprawozdań finansowych fundacji rodzinnej

9. Zachowek i świadczenia alimentacyjne.

Przy uwzględnieniu orzecznictwa w zakresie prawa spadkowego, przesądzona zostanie możliwość zrzeczenia się zachowku oraz wprowadzona możliwość rozłożenia na raty, odroczenia terminu płatności, a nawet obniżenia wysokości zachowku w przypadku uwzględniania w obliczeniu zachowku przedsiębiorstwa. Ponadto, świadczenia otrzymane od fundacji rodzinnej przez uprawnionego obniżą wartość zachowku.

Fundacja rodzinna będzie mogła odpowiadać za zobowiązania alimentacyjne fundatora powstałe po utworzeniu fundacji rodzinnej, gdy egzekucja z jego majątku będzie bezskuteczna (subsydiarna odpowiedzialność). Roszczenia osób, wobec których fundatora obciąża obowiązek alimentacyjny będą zaspokajane w pierwszej kolejności. Nie może to jednak prowadzić do pokrzywdzenia beneficjenta, wobec którego na fundatorze ciąży obowiązek alimentacyjny.

10. Podatki.

Kwestia opodatkowania działalności fundacji rodzinnej powinna uwzględniać cały cykl jej funkcjonowania, tj. wnoszenie majątku do fundacji rodzinnej, osiąganie przychodów (dochodów) przez fundację rodzinną w okresie jej istnienia, dokonywanie świadczeń na rzecz beneficjentów, a także likwidację fundacji rodzinnej. Intencją projektodawcy jest wprowadzenie korzystnej formy opodatkowania dla tak postrzeganego funkcjonowania fundacji rodzinnej w polskim systemie podatkowym.

Podatek od spadków i darowizn: Podatkowi będzie podlegać nabycie przez osoby fizyczne od fundacji rodzinnej świadczeń oraz mienia likwidowanej fundacji rodzinnej. Osoby najbliższe fundatorowi: małżonek, zstępni, wstępni, pasierb, rodzeństwo, ojczym i macocha, jak również sam fundator, będą zwolnieni od podatku od nabycia świadczeń oraz mienia likwidowanej fundacji, jeżeli przedmiotem świadczenia będzie mienie wniesione do fundacji przez tego fundatora. Pozostali nabywcy świadczeń zapłacą podatek w wysokości 19% podstawy opodatkowania.

PIT: Dochody fundatora oraz beneficjenta otrzymane z fundacji rodzinnej, jako podlegające przepisom o podatku od spadków i darowizn, nie podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych. W przypadku natomiast odpłatnego zbycia udziałów w spółce kapitałowej, udziałów w spółdzielni, papierów wartościowych oraz tytułów uczestnictwa w funduszach kapitałowych, które zostały otrzymane przez jej beneficjenta lub fundatora z fundacji rodzinnej, zwolniony od podatku dochodowego od osób fizycznych będzie dochód w części odpowiadającej kwocie zapłaconego podatku od spadków i darowizn przypadającej na te udziały, papiery wartościowe oraz tytuły uczestnictwa.

CIT: Przychód otrzymany przez fundację rodzinną od fundatora przeznaczony na realizację celów tej fundacji oraz fundusz operatywny nie będzie przychodem w rozumieniu ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych. Wniesienie mienia do fundacji rodzinnej przez fundatora nie będzie się więc wiązało z obciążeniami podatkowymi. Działalność operacyjna (własna) fundacji rodzinnej będzie opodatkowana na zasadach ogólnych, jednakże fundacja rodzinna nie będzie uprawniona do korzystania z tzw. małego CIT-u.

9. Zakończenie działalności fundacji rodzinnej

Projektowane przepisy przewidują mechanizmy zakończenia działania fundacji rodzinnej i jej likwidacji zbliżone do rozwiązań znanych w prawie spółek.

Fundację można będzie rozwiązać w przypadku, gdy sam fundator złoży fundacji oświadczenie o jej rozwiązaniu. Tak samo będzie w wypadku decyzji właściwych organów fundacji. W wyjątkowych przypadkach fundację rodzinną będzie mógł rozwiązać sąd.

10. Inne zagadnienia

W ustawie o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu ulegnie zmianie definicja trustu oraz zasady dostępu do danych o beneficjentach rzeczywistych trustów zgromadzonych w Centralnym Rejestrze Beneficjentów Rzeczywistych.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Problematyka powoływania i funkcjonowania fundacji rodzinnych została uregulowana prawnie w kilku krajach europejskich, m.in. Austrii, Belgii, Holandii, Księstwie Lichtenstein, Malcie, Monako, Niemczech, Szwajcarii oraz Szwecji.

Nie istnieje jeden uniwersalny model fundacji rodzinnej. Pomimo różnic w zakresie reguł ich funkcjonowania w poszczególnych krajach, można wymienić kilka wspólnych cech charakterystycznych.

Fundacje rodzinne z reguły są podmiotami posiadającymi osobowość prawną. Mogą być tworzone przez fundatora albo za jego życia – na podstawie aktu fundacyjnego, albo też po jego śmierci (łac. mortis causa) – na podstawie testamentu.

Fundator tworząc fundację rodzinną wyposaża ją w określony majątek. Majątek fundacji rodzinnej stanowi jej odrębną własność. Może ona przykładowo posiadać nieruchomości i ruchomości, środki pieniężne, udziały i akcje spółek.

Zawsze konieczne jest określenie przez fundatora celu działania fundacji rodzinnej i jej beneficjentów. Wybór celu może być niemal dowolny, nie muszą to być cele publiczne czy charytatywne. Granicą jest jedynie zgodność celu z prawem powszechnym. Można określać także więcej niż jeden cel działania fundacji.

Z reguły więc, określając beneficjentów fundacji rodzinnej, fundator ma daleko idącą swobodę w kształtowaniu kręgu beneficjentów, a także przypadających im udziałów w zysku fundacji rodzinnej. Najczęściej fundatora nie wiążą reguły prawa spadkowego, które byłyby zastosowane, gdyby doszło do dziedziczenia. Beneficjentem fundacji rodzinnej mogą być osoby z rodziny fundatora, sam fundator lub osoby z nim niespokrewnione. Beneficjentami mogą być także instytucje, takie jak muzea, szpitale itp.

Fundator ustala także szczegółowe zasady zarządzania i nadzoru nad fundacją rodzinną. Ustanawia statut i inne dokumenty dla fundacji rodzinnej. Może kierować do zarządzających fundacją rodzinną listy intencyjne.

Typowym, choć nieobligatoryjnym, organem nadzoru jest tzw. protektor. W praktyce bardzo często jest to zaufany prawnik fundatora (ang. family lawyer) lub kancelaria prawna, która specjalizuje się w doradztwie sukcesyjnym.

Przykładowe, szczegółowe rozwiązania:

Austria

Fundacja rodzinna w Austrii (aus. Privatstiftung) posiada osobowość prawną i musi posiadać siedzibę na terytorium Austrii. Fundacja wyposażona w majątek i organy, działa jedynie w celu osiągnięcia celów statutowych.

Przepisy prawa nie wprowadzają ograniczeń dotyczących celów działania fundacji, mogą to być więc cele prywatne fundatora i jego rodziny, jak i cele pro publico bono.

Minimalny kapitał założycielski fundacji rodzinnej wynosi 70 000 euro.

Fundator ma szerokie uprawnienia co do kształtowania ustroju fundacji na etapie jej powołania w akcie założycielskim i ustanowieniu jej statutu.

Fundacją rodzinną zarządza rada, składająca się z co najmniej trzech członków.

Beneficjent albo jego małżonek, a także krewni w linii prostej oraz krewni w linii bocznej, oraz osoby prawne, nie mogą być członkami rady. Jest to wyraz tzw. „zasady niekompatybilności”, której celem jest zabezpieczenie rady przed wpływami beneficjentów na podejmowanie decyzji. Członkiem rady może być natomiast fundator.

Po śmierci fundatora, rada może zmienić, za zgodą sądu, statut fundacji. Zmiany muszą jednakże być uzasadnione zmianami okoliczności (np. sytuacją gospodarczą) oraz służyć zachowaniu podstawowego celu działania fundacji rodzinnej.

W fundacji może działać rada nadzorcza (rada protektorów), jako fakultatywny organ kontroli i nadzoru. Stoi on na

straży przestrzegania przez radę fundacji statutu oraz innych regulacji wewnętrznych. Rada protektorów, podobnie jak rada fundacji, powinna liczyć co najmniej trzech członków.

Obligatoryjnie w fundacji należy powołać audytora, który bada sprawozdania finansowe fundacji. Uprawnienie do powołania audytora posiada rada protektorów, w przypadku jego braku, sąd rejestrowy.

Fundacja rodzinna nie może prowadzić działalności gospodarczej.

Na płaszczyźnie prawa podatkowego fundacja jest traktowana jak spółka prawa austriackiego i obowiązuje ją 25% stawka podatku dochodowego od osób prawnych. W niektórych przypadkach stawka podatku może zostać obniżona do 12,5% np. przy dochodzie z lokat bankowych w Austrii lub za granicą, dochodzie z dłużnych papierów wartościowych wyemitowanych przez podmioty krajowe oraz dochodach osiągniętych za pośrednictwem funduszy inwestycyjnych.

Wniesienie aktywów do fundacji jest opodatkowane stawką 5%, a w przypadku nieruchomości – 8,5%, tzw. podatku od aktywów (ang. entry tax). Dywidendy wypłacane między austriackimi osobami prawnymi są zwolnione z opodatkowania, niezależnie od wielkości udziału i okresu jego posiadania.

Wpłaty na rzecz beneficjentów fundacji podlegają opodatkowaniu według stawki 27,5%. Jednakże w przypadku wypłaty dywidendy lub odsetek beneficjentowi regulacje można uwzględnić zapłacony 25% podatek o osób prawnych oraz pomniejszyć podatek o wcześniej zapłacony.

Holandia

W Holandii fundacja rodzinna (hol. Stichting) także jest osobą prawną. Fundację rodzinną tworzy się na podstawie statutu, który musi być sporządzony w formie aktu notarialnego.

Fundacja rodzinna jest wpisywana do rejestru handlowego.

Wyłącznym celem działania fundacji rodzinnej nie może być wypłata środków beneficjentom, chyba że jedynym celem działania fundacji rodzinnej jest działalność charytatywna, a wypłaty stanowią realizację tego celu.

Organem prowadzącym bieżące sprawy fundacji jest rada dyrektorów. Rada dyrektorów składa się co najmniej z jednego członka. Członkami rady dyrektorów mogą być osoby fizyczne i osoby prawne.

W fundacji może działać także rada nadzorcza lub rodzinna rada nadzorcza jako organ nadzoru. Nie jest dopuszczalne łączenie funkcji członka organu nadzorczego z funkcją członka w radzie dyrektorów.

Fundacja rodzinna może prowadzić działalność gospodarczą. Decyzję w tym zakresie podejmuje fundator.

Jeżeli fundacja nie prowadzi działalności gospodarczej nie ma obowiązku zapłaty podatku dochodowego.

W przypadku, gdy fundacja prowadzi działalność gospodarczą, podlega opodatkowaniu według stawek:

- 20% od zysków nieprzekraczających 200 000 euro,
- 25% od zysków przekraczających 200 000 euro.

Wniesienie aktywów do fundacji nie podlega opodatkowaniu.

Co do zasady wypłata dywidendy do fundacji podlega opodatkowaniu 15% podatkiem u źródła. Wpłaty pieniężne oraz świadczenia rzeczowe na rzecz beneficjentów nie są natomiast opodatkowane.

Liechtenstein

Fundacja rodzinna mająca siedzibę w Liechtensteinie (niem. Familienstiftung) posiada osobowość prawną.

Fundacja rodzinna może działać w dowolnym celu określonym przez fundatora. Zmiana celu fundacji jest dozwolona jedynie wtedy, gdy zmiana ta spowodowana jest niemożnością spełnienia pierwotnego celu fundacji, a nowy cel będzie jak najbliższy woli fundatora.

Minimalny kapitał założycielski wynosi 30 000 euro.

Bieżące sprawy fundacji rodzinnej prowadzi radca fundacji, będąca odpowiednikiem zarządu w spółkach. Reguły powołania, odwołania, kadencyjności oraz uprawnień członków rady fundacji są określone w dokumencie ustanawiającym fundację albo w innych dokumentach wewnętrznych (np. regulaminach).

W skład rady fundacji wchodzi co najmniej dwóch członków. Członkami rady fundacji mogą być osoby fizyczne i osoby prawne. Co najmniej jeden członek rady fundacji musi posiadać obywatelstwo oraz rezydencję jednego z krajów członkowskich EOG, a także posiadać uprawnienia licencjonowanego dostawcy usług powierniczych w Liechtensteinie.

Jako organ kontroli można powołać protektora albo radę protektorów. Funkcje te mogą pełnić zarówno osoby fizyczne, jak i osoby prawne. Do podstawowych uprawnień organu kontroli należy sprawowanie kontroli i nadzoru nad przestrzeganiem statutu oraz regulacji wewnętrznych przez radę fundacji, a także prawo wyboru audytora.

Nie można łączyć funkcji w radzie fundacji z funkcją protektora lub członka rady protektorów.

W fundacji można powołać także audytora, który sprawuje kontrolę nad finansami fundacji, w tym bada sprawozdania finansowe.

Na potrzeby rozliczeń podatkowych, fundacja rodzinna jest uznawana za spółkę prawa Liechtensteinu i jest opodatkowana podatkiem dochodowym od osób prawnych, którego stawka wynosi 12,5%. Opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób prawnych podlegają przy tym wyłącznie fundacje, które prowadzą faktyczną działalność operacyjną.

Pozostałe fundacje rodzinne płacą jedynie roczną daninę w stałej wysokości. Fundacja rodzinna nie podlega podatkowi od zysków kapitałowych, a także podatkowi od spadków i darowizn.

Wniesienie aktywów do fundacji, wypłata dywidend przez spółkę w Liechtensteinie do fundacji oraz wypłaty pieniężne i świadczenia rzeczowe na rzecz beneficjentów nie są opodatkowane.

Malta

Fundacja rodzinna na Malcie powstaje z chwilą wpisu do rejestru osób prawnych (ang. private foundation). Jej siedziba musi znajdować się na terytorium Malty. Statut fundacji rodzinnej wymaga zachowania formy aktu notarialnego.

Organem zarządzającym fundacją jest rada administracyjna. Rada administracyjna składa się z co najmniej trzech członków, jeśli są to osoby fizyczne, albo jednego członka, jeśli jest nim osoba prawna. Wtedy jednak ta osoba prawna musi posiadać trzech członków w swoim organie zarządzającym.

Pierwsza rada administracyjna powoływana jest na etapie ustanowienia fundacji, a zasady jej powoływania i odwoływania muszą zostać określone w treści statutu.

Organ nadzoru jakim może być rada nadzorcza, protektor albo rada protektorów jest fakultatywny. Do podstawowych uprawnień organu nadzoru należy prawo kontroli czynności podejmowanych przez radę administracyjną, a także powoływanie oraz odwoływanie członków rady administracyjnej. Ponadto, organ nadzoru może posiadać uprawnienie do zatwierdzenia wybranych czynności podejmowanych przez radę administratorów, o ile statut tak stanowi.

Fundacja rodzinna nie może prowadzić działalności gospodarczej.

Fundacja rodzinna na potrzeby podatkowe jest traktowana jak spółka prawa maltańskiego. Przychody fundacji podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób prawnych, którego stawka wynosi 35%. Niemniej, tak jak inne spółki prawa maltańskiego, fundacja może korzystać z wielu zwolnień podatkowych. Fundacja uprawniona jest również do stosowania maltańskiego systemu zwrotu podatku.

Wniesienie aktywów do fundacji nie podlega opodatkowaniu. Z kolei dywidendy wypłacane przez spółkę maltańską do fundacji co do zasady podlegają opodatkowaniu 15% podatkiem u źródła. Wypłaty pieniężne oraz świadczenia rzeczowe na rzecz beneficjentów nie są opodatkowane.

Niemcy

Niemiecka fundacja rodzinna (niem. Familienstiftung) posiada zdolność prawną i podlega rejestracji. Fundacja działa, aby realizować cele danej rodziny określone przez fundatora.

Fundacja rodzinna przekazuje rodzinie osiągnięte dochody z inwestycji, jakie przynoszą aktywa stanowiące własność fundacji. Majątek fundacji musi być na tyle znaczny, aby zapewnić cel fundacji przez długi czas.

Organem reprezentującym fundację rodzinną jest rada fundacyjna. W fundacji rodzinnej działa także rada doradcza (nazywana czasem radą powierniczą).

Niemiecka fundacja rodzinna nie posiada przywilejów podatkowych. Darowizna dokonana przez fundację rodzinną na rzecz beneficjentów w zależności od stopnia pokrewieństwa z fundatorem podlega opodatkowaniu na zasadach ogólnych. W dużej mierze traktuje się więc beneficjentów jak osoby trzecie, obowiązane do zapłaty podatku według najwyższej stawki podatkowej.

Szwajcaria

Szwajcarska fundacja rodzinna (niem. Familienstiftung) uważana jest za podmiot gwarantujący, w dużym stopniu, prywatność fundatorowi oraz beneficjentom fundacji.

Fundacja rodzinna nie podlega rejestracji w szwajcarskim rejestrze handlowym. Fundator ani beneficjenci nie muszą posiadać obywatelstwa szwajcarskiego. Fundatorem może być osoba fizyczna albo osoba prawna.

Majątek fundacji może być przeznaczany jedynie na cel wskazany przez fundatora, którym jest zwykle przyniesienie korzyści konkretnej rodzinie w postaci sfinansowania edukacji czy pomocy w przypadku problemów ze zdrowiem. Majątek fundacji rodzinnej nie może być przeznaczany na bieżące potrzeby członków rodziny fundatora. Majątek fundacji rodzinnej nie musi znajdować się na terytorium Szwajcarii. Minimalny kapitał założycielski dla fundacji

rodzinnej wynosi 50 000 CHF.

Strukturę i zasady działania fundacji rodzinnej określa się w dokumencie nazywanym kartą fundacji. Organem zarządzającym fundacją rodziną może być rada fundacji albo zarząd.

Fundacja rodzinna jest opodatkowana preferencyjną stawką podatku dochodowego, która wynosi 4%. Wyплаты na rzecz beneficjentów nie są opodatkowane.

Szwecja

Szwedzkie fundacje rodzinne (szw. Stiftelse) powstają na podstawie listu donacyjnego fundatora. Listem donacyjnym wnosi się składniki majątkowe do majątku fundacji. Fundacja rodzinna podlega rejestracji. Fundację rodzinną można także powołać w testamencie.

Cel działania fundacji rodzinnej może być określony dowolnie. Musi on jednak zostać skonkretyzowany w dokumencie założycielskim.

Fundacja rodzinna musi posiadać zarząd (jedno albo wieloosobowy). Zarządzanie fundacją rodzinną można powierzyć także osobie trzeciej, np. bankowi, gminie lub uniwersytetowi, który pełni rolę powiernika.

Działalność fundacji rodzinnej podlega kontroli dokonywanej przez audytora.

Szwedzką specyfiką jest to, że fundacja rodzinna może być także powołana przez pracodawcę i organizację związkową w ramach zbiorowego układu pracy. W takim przypadku majątek fundacji stanowią wpłaty dokonane przez pracodawcę i okresowe wpłaty dokonywane przez członków organizacji związkowej. Podstawowym celem takiej fundacji jest z reguły zabezpieczenie świadczeń socjalnych lub emerytalnych dla pracowników.

Co do zasady fundacja rodzinna podlega takim samym zasadom opodatkowania jak szwedzka spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Fundacje, które działają na rzecz zabezpieczenia emerytalnego są częściowo zwolnione z podatku dochodowego.

Zachowek, opis zagranicznych rozwiązań dotyczących możliwości zrzeczenia się zachowku

Niemcy

W niemieckim kodeksie cywilnym⁴, po ust. 1 § 2346 BGB regulującym w ogólności umowę o zrzeczenie się dziedziczenia (Erbverzicht) posłużono się właśnie takim podejściem, wobec czego § 2346 ust. 2 BGB stanowi: „Zrzeczenie się może ograniczać się do prawa do zachowku” („Der Verzicht kann auf das Pflichtteilsrecht beschränkt werden”). W § 2350 ust. 1 BGB wskazano, że jeżeli jeden ze spadkobierców zrzeka się ustawowego prawa do dziedziczenia na rzecz innej osoby, to w razie wątpliwości przyjmuje się, że zrzeczenie będzie skuteczne jedynie w takim przypadku, że ta inna osoba będzie spadkobiercą.

Szwajcaria

W kodeksie szwajcarskim, również uchodzącym za wzorcową kodyfikację cywilną, rozwiązanie analogiczne do niemieckiego przewiduje art. 496 ZGB.

Czechy

Podobne do niemieckiego rozwiązanie przyjął także prawodawca czeski w 2012 r. przyjmując nowy kodeks cywilny, który zastąpił kodeks z 1964 r. W art. 1484 ust. 1 czeskiego k.c. regulującym ogólną umowę o zrzeczenie się prawa dziedziczenia, odniesiono się też do umowy ograniczonej do zrzeczenia się zachowku (povinný díł) wskazując, że w przypadku zrzeczenia się tylko prawa do zachowku, zrzekający nie zrzeka się prawa do spadkobrania („kdo se však zřekne jen práva na povinný díł, nezříká se tím práva z dědictvé posloupnosti”).

Francja

Prawo francuskie, z założenia nieprzychylnie umowom dotyczącym spadku nieotwartego, w ramach dopuszczonej od 2007 r. instytucji renonciation anticipée à l'action en réduction, pozwala na zrzeczenie się przez spadkobiercę koniecznego przyszłych uprawnień do redukcji dokonanych przez spadkodawcę przysporzeń naruszających część obowiązkową, czyli tzw. rezerwę. Zgodnie z art. 929 ust. 1 KN, zrzeczenie się to musi być dokonane na korzyść jednej lub więcej określonych osób.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
-------	----------	---------------	---------------

⁴ W doktrynie krajów germańskiej tradycji cywilistycznej (w piśmiennictwie niemieckim, ale też austriackim i szwajcarskim) dla zobrazowania dyskutowanej możliwości odróżnia się „relatywne” zrzeczenie się (relativer Erbverzicht), uzależnione od tego kto dojdzie do dziedziczenia, od „absolutnego” (absoluter Erbverzicht), to jest niezależnego od tego typu okoliczności.

Przedsiębiorcy (podmioty, które można sklasyfikować jako średni lub duży przedsiębiorca)	Średnie przedsiębiorstwa – ok. 15,3 tys. Duże przedsiębiorstwa – ok. 3,6 tys.	PARP ⁵	Ułatwienie sukcesji przedsiębiorstw przez zapewnienie ciągłości funkcjonowania podmiotu gospodarczego przy jednoczesnym zachowaniu ciągłości właścicielskiej.
Kontrahenci	b.d.	b.d.	Zapewnienie trwałości oraz stabilności relacji między podmiotami gospodarczymi.
Osoby zatrudnione przez przedsiębiorców decydujących się na utworzenie fundacji rodzinnej	b.d.	b.d.	Zapewnienie stabilności funkcjonowania podmiotów gospodarczych, a w konsekwencji stabilności zatrudnienia.
Krajowy Rejestr Sądowy Sądy rejestrowe	1 21 sądów rejestrowych (27 wydziałów gospodarczych KRS)	Dane Ministerstwa Sprawiedliwości	Prowadzenie postępowań w zakresie wpisu do rejestru fundacji rodzinnych i zapewnienie aktualności danych podlegających wpisowi.
Notariusze	2925 kancelarii notarialnych	Obwieszczenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 stycznia 2020 r. w sprawie ogłoszenia wykazu zarejestrowanych kancelarii notarialnych (M.P. poz. 231) (dane na dzień 31 grudnia 2019 r.)	Dokonywanie czynności związanych z utworzeniem fundacji rodzinnej (akt założycielski, testament, statut). Poświadczenie podpisów w przypadkach określonych w ustawie.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Przygotowanie projektu ustawy o fundacjach rodzinnych było poprzedzone przeprowadzeniem prekonsultacji. W efekcie we wrześniu 2019 r. powstała tzw. Zielona Księga⁶, która opisuje wnioski z prekonsultacji z organizacjami przedsiębiorców, którzy zgłaszali potrzebę uzupełnienia porządku prawnego o fundacje rodzinne oraz zawiera analizę funkcjonowania fundacji rodzinnych w innych krajach europejskich. W okresie wrzesień–październik 2019 r. Zielona Księga była poddana ponownym konsultacjom. Swoje opinie zgłosili przedsiębiorcy oraz organizacje zrzeszające przedsiębiorców. Zarówno w opinii przedsiębiorców jak i organizacji przedsiębiorców kwestia sukcesji przedsiębiorstwa jest problematyczna, a obecnie obowiązujące przepisy nie pozwalają na efektywne przeprowadzenie sukcesji a tym samym na prowadzenie działalności przedsiębiorstwa w dotychczasowej formule.

Większość z propozycji opisanych w Zielonej Księdze spotkała się z pozytywnym odbiorem przedsiębiorców.

20 grudnia 2019 r. został opublikowany raport z konsultacji Zielonej księgi⁷. Przekazane w ramach konsultacji Zielonej księgi stanowiska pozwalają przyjąć, że fundacja rodzinna powinna zostać wprowadzona do polskiego prawa.

24 stycznia 2020 r. w Ministerstwie Rozwoju odbyła się konferencja poświęcona dyskusji o szczegółowych rozwiązaniach dla fundacji rodzinnej.

29 września 2020 r. odbyło się spotkanie (online) z przedstawicielami organizacji przedsiębiorców i innych zainteresowanych podmiotów w celu omówienia bieżącego stanu prac nad projektem ustawy i przedstawienia założeń opodatkowania fundacji rodzinnej i beneficjentów. W spotkaniu uczestniczyli także przedstawiciele Ministerstwa Finansów.

Projekt ustawy zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii, zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny, zgodnie z uchwałą nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.).

⁵ Raport o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce, PARP, czerwiec 2019 r.

⁶ <https://www.gov.pl/web/rozwoj-praca-technologia/zielona-ksiega-o-fundacji-rodzinnej>

⁷ <https://www.gov.pl/web/rozwoj-praca-technologia/raport-z-konsultacji-zielonej-ksiegi-fundacji-rodzinnej>

Planowane jest skierowanie projektu do konsultacji publicznych, opiniowania i uzgodnień międzyresortowych na przełomie I/II kwartału 2021 r. W procesie konsultacji publicznych projekt zostanie przekazany w szczególności do podmiotów uwzględnionych w wykazie udostępnionym na stronie <https://www.gov.pl/web/rozwoj-praca-technologie/wez-udzial-w-konsultacjach-publicznych-w-ramach-rzadowego-procesu-legislacyjnego>.

Przewiduje się, że termin konsultacji publicznych, opiniowania i uzgodnień międzyresortowych będzie wynosił co najmniej 21 dni. Wyniki konsultacji publicznych, opiniowania i uzgodnień międzyresortowych zostaną ujęte w raporcie z konsultacji publicznych i opiniowania, a także podsumowaniu uzgodnień, które zostaną udostępnione w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2020 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Wydatki ogółem	0,95											0,95
budżet państwa	0,95											0,95
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Saldo ogółem	-0,95											-0,95
budżet państwa	-0,95											-0,95
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												

Źródła finansowania	Budżet państwa:
	– cz. 37 dział 755 rozdział 75501 par. 4300 BZ.18.7.3.1. – cz. 15 dział 755 rozdział 75502 par. 4300

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	1. System podatkowy. Projektowane przepisy konstruujące fundację rodzinną, w tym jej miejsce w systemie podatkowym RP, zakładają co do zasady neutralność podatkową. Oznacza to, że nie zostaną nałożone dodatkowe obciążenia podatkowe przy jednoczesnym zachowaniu wpływów do budżetu państwa na podobnym do dzisiejszego poziomie. 2. System rejestrowania fundacji rodzinnych. Szacunkowy koszt zaimplementowania formularza rejestracyjnego i wpisu do rejestru dla fundacji rodzinnej w systemie informatycznym KRS kształtuje się na poziomie ok. 950 tys. zł. Zmiany powyższe pokrywane będą w ramach pozycji: – cz. 37 dział 755 rozdział 75501 par. 4300 BZ.18.7.3.1. – cz. 15 dział 755 rozdział 75502 par. 4300. Wskazane środki w kwocie 950 tys. zł zostaną przeznaczone na implementację nowej funkcjonalności rejestracji fundacji rodzinnej. Miejscem implementacji tej funkcjonalności jest portal służący do składania przez przedsiębiorców drogą elektroniczną wniosków o rejestrację podmiotów prawa handlowego według wzorców dokumentów. Rozszerzenie funkcjonalności tego portalu o możliwość przygotowania i złożenia dokumentów do sądu rejestrowego o rejestrację tej nowej formy prawnej powoduje konieczność zmian wielu elementów systemu teleinformatycznego KRS w zakresie: – przygotowania wzorców dokumentów związanych z fundacją rodzinną, – implementacji funkcjonalności portalu umożliwiającej przedsiębiorcy przygotowanie dokumentów, ich podpisanie podpisem elektronicznym, wniesienie opłaty
--	--

	elektronicznej i przekazanie dokumentów do sądu rejestrowego, – odbioru przez sąd rejestrowy wniosków elektronicznych dotyczących fundacji składanych przez portal, – przygotowania danych do wpisu do KRS oznaczających rejestrację fundacji rodzinnej, – zmiany struktury bazy danych KRS umożliwiającej przechowywanie danych dotyczących fundacji rodzinnych, – generowania odpisów z KRS (informacji zapisanych w KRS) dotyczących fundacji. Środki powyższe na rok 2021 (rok 0) będą wydatkowane w ramach kwot przewidzianych na rozbudowę i utrzymanie systemu informatycznego KRS. W związku z tym nie przewiduje się konieczności zwiększenia limitów wydatków w ramach odpowiednich części (cz. 15 i cz. 37) na rok 2021.
--	--

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
	osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	– zapewnienie ciągłości istnienia przedsiębiorstwa, – kontynuacja wartości rodzinnych oraz przywództwa, – zabezpieczenie aktywów przedsiębiorstwa (statut i określone w nim cele).						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	– zapewnienie ciągłości istnienia przedsiębiorstwa, – kontynuacja wartości rodzinnych oraz przywództwa, – zabezpieczenie aktywów przedsiębiorstwa (statut i określone w nim cele).						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Uprawnienia beneficjentów do świadczeń o charakterze majątkowym od fundacji rodzinnej, określonych przez fundatora, w tym także do uzyskania mienia pozostałego po likwidacji fundacji rodzinnej.						
	sytuacja ekonomiczna i społeczna rodzin, a także osób niepełnosprawnych oraz osób starszych	Projekt wpłynie pozytywnie na sytuację ekonomiczną i społeczną rodzin tych przedsiębiorców, którzy zdecydują się na utworzenie fundacji rodzinnej – z majątku fundacji mogą być finansowane cele edukacyjne lub lecznicze. Projekt nie wpłynie bezpośrednio na osoby niepełnosprawne i osoby starsze.						
Niemierzalne	(dodaj/usuń)							
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Celem ustawy jest kompleksowe wzmocnienie narzędzi prawnych do przeprowadzenia procesów sukcesyjnych poprzez dodatnie do systemu prawa instytucji służącej do kumulowania rodzinnego majątku, pozwalającego na zatrzymanie kapitału w kraju na wiele pokoleń oraz zwiększenie potencjału krajowych inwestycji. Fundacja rodzinna ma minimalizować ryzyko nieudanej sukcesji i gwarantować kontynuację działalności biznesowej. Przekazanie majątku, w tym m.in. firmy rodzinnej, fundacji rodzinnej ma chronić go przed podziałem, umożliwić jego pomnażanie, a więc także czerpanie z niego korzyści, które będzie można przeznaczyć na pokrycie kosztów utrzymania osób wskazanych przez fundatora.						

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☒ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☒ zwiększenie liczby dokumentów ☒ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronicznej.		☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
Komentarz: W związku z wprowadzeniem do systemu prawa nowego podmiotu, który będzie podlegał rejestracji w KRS, jest niezbędne wprowadzenie nowych rodzajów dokumentów – formularzy urzędowych, stosowanych w związku z rejestracją i działalnością fundacji rodzinnej. Potrzebna jest także nowa procedura rejestracyjna w KRS. Założono, że czynności w ramach rejestracji i zmiany danych w rejestrze fundacji rodzinnych będą mogły być dokonywane za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Fundacja rodzinna, jako płatnik podatku od spadków i darowizn, będzie składała deklarację o wysokości pobranego i wpłaconego podatku, w tym informację o kwocie podatku należnego poszczególnym gminom. Płatnik będzie prowadził ewidencje mienia i świadczeń fundacji rodzinnej oraz rejestr podatku i przekazywał naczelnikowi urzędu skarbowego informację zawierającą dane dotyczące czynności prawnych, w tym czynności zwolnionych od podatku wraz z podstawą prawną ich zwolnienia. Te obowiązki fundacji, jako płatnika, w tym informacyjne, zastąpią składanie zgłoszeń i zeznań podatkowych przez nabywców świadczeń, co zmniejszy ich obowiązki biurokratyczne wobec organów podatkowych.			
9. Wpływ na rynek pracy			
Stworzenie efektywnego mechanizmu sukcesji przedsiębiorstwa będzie miało pozytywny wpływ na rynek pracy gdyż pozwoli na zachowanie dotychczasowych miejsc pracy, a także na tworzenie nowych. W przypadku braku sukcesora albo braku porozumienia pomiędzy członkami rodziny, właściciele przedsiębiorstw często decydują się na sprzedaż firmy. Prowadzi to do utraty rodzinnego charakteru firmy, a niejednokrotnie do zaprzestania jej działalności. W konsekwencji takiej sytuacji dochodzi do częściowej lub całkowitej redukcji zatrudnienia w danym przedsiębiorstwie. Widoczny jest także trend wykupowania przedsiębiorstw przez obcokrajowców, zainteresowanych nie tylko przejęciem firmy posiadającej ugruntowaną strukturę organizacyjną, ale – co ważniejsze – renomę na rynku.			
10. Wpływ na pozostałe obszary			
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:		☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ informatyzacja ☐ zdrowie	
Omówienie wpływu		Nie dotyczy.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego			
Projektowana ustawa zakłada powstanie nowego instrumentu prawnego – jej wykonanie nastąpi zatem w dniu wejścia w życie ustawy tj. z dniem 1 stycznia 2022 r.			
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?			
1. Analiza wpisów do rejestru fundacji rodzinnej w celu określenia stopnia zainteresowania korzystania z mechanizmu tworzenia fundacji rodzinnych. 2. Analiza ewentualnych zapytań i wystąpień do Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii w sprawie wykładni przepisów ustawy.			
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)			
Zał. 1. – Raport z konsultacji Zielonej księgi fundacji rodzinnej. Zał. 2. – Struktura opodatkowania 1. Zał. 3. – Struktura opodatkowania 2.			